

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

PRACOVIŠTĚ DITTERSDORFOVA 1218

„POHÁDKOVÝ ROK“

Motto:

Pohádky jsou všude kolem nás. V lese, v louce, ve skalách. Stačí se jen pozorně dívat a poslouchat. Nevěříte? Zveme vás tedy na výpravu za pohádkami!

Č. j. ŠVP PV: MŠT/225A/2009

Vydala:

.....
Bc. Jana Matlochová, ředitelka školy

V Jeseníku dne: 31. 8. 2015

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2015

Poslední aktualizace: 31.8.2015

Mateřská škola Kopretina Jeseník, příspěvková organizace

Tyršova 307, 790 01 Jeseník IČO: 70914877 tel: 777 349 221

e-mail: reditelka@mskopretina.cz www.mskopretina.cz

OBSAH

1. Identifikační údaje	3
2. Obecná charakteristika školy	3
2.1 Historie a současnost mateřské školy Tyršova	3
2.2 Historie a současnost mateřské školy Dittersdorfova	4
2.3 Sloučení mateřských škol	5
2.4 Charakteristika školního vzdělávacího programu	5
2.5 Filozofie školy	6
3. Hlavní cíle školního vzdělávacího programu.....	7
3.1 Principy vzdělávání a metody a formy práce	7
4. Podmínky vzdělávání.....	9
4.1 Věcné podmínky	9
4.2 Životospráva	10
4.3 Psychosociální podmínky	11
4.4 Personální podmínky	12
4.5 Řízení mateřské školy	12
4.6 Spolupráce	13
4.7 Spoluúčast rodičů	15
5. Organizace vzdělávání	16
6. Charakteristika vzdělávacího programu	17
6.1 Vzdělávací cíle (záměry) předškolního vzdělávání	17
6.2 Charakteristika ŠVP „Pohádkový rok“	19
7. Charakteristika jednotlivých tříd	20
8. Vzdělávací obsah	21
8.1 Integrované bloky	22
8.2 Zásady pro práci s integrovanými bloky vzdělávání.....	22
9. Vzdělávání dětí se speciálními potřebami	23
9.1 Obecné zásady a cíle vzdělávání dětí se SVP	23
9.2 Nadané děti	24
10. Evaluační systém	24
10.1 Vnější evaluace	24
10.2 Vnitřní evaluace	24
10.3 Plán evaluace	25
11. ŠVP PV zpracován	26

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy: Mateřská škola Kopretina Jeseník, příspěvková organizace
Adresa školy: Tyršova 307, 790 01 Jeseník
Ředitelka školy: Bc. Jana Matlochová
tel: 777 349 221
E-mail: reditelka@mskopretina.cz
IČO: 70914877
IZO: 600150330
Zřizovatel: Městský úřad Jeseník
Masarykovo nám. 1
790 01 Jeseník
Odloučené pracoviště: MŠ Dittersdorfova 1218
Vedoucí učitelka: Bc. Zuzana Pouličková
tel: 727 914 466
E-mail: poulickova.kopretina@centrum.cz
Školní jídelna:
Provozář školní jídelny: Lenka Pecinová
tel: 727 914 468
E-mail: skolnijidelna@mskopretina.cz
Název ŠVP PV: Pohádkový rok
Č. j. ŠVP PV: MŠT/225A/2009
Zpracovala: Bc. Jana Matlochová, ředitelka školy
Schválila: pedagogická rada dne 31. 8. 2015
Platnost dokumentu: od 1. 9. 2015

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Kopretina Jeseník, příspěvková organizace má dvě místa, kde poskytuje vzdělávání a školské služby – **MŠ Tyršova**
MŠ Dittersdorfova

Typ MŠ: celodenní s pravidelným provozem
Kapacita MŠ: 176 dětí
Počet tříd: 7 tříd

2.1 Historie a současnost mateřské školy Tyršova

Mateřská škola na ulici Tyršova 307, umístěna v blízkosti vlakového nádraží, spíš na okraji města Jeseník, má svůj počátek na jaře 1945. Byla pořízena adaptací zkonfiskovaného německého majetku. Ve zděné dvoupatrové vile z roku 1899 s historickými reliéfy na fasádě budovy, točitými schody uvnitř budovy a dřevěnými verandami v přízemí a prvním patře, zbudované ve svahu zahrady se vzrostlými stromy byla 1. dubna 1945 otevřena 2 oddělení povolením Zemské školní rady. Přílivem českého obyvatelstva do pohraničí vzrůstal také počet dětí předškolního

věku v mateřské škole. Na začátku školního roku 1945/46 bylo v mateřské škole 29 dětí. V průběhu školního roku počet dětí vzrostl na 41. Školní rok 1945/46 byl ukončen počtem dětí 70. Ve 2. poschodí mateřské školy byl byt.

Kapacita školy za současného počtu dětí ve městě byla nedostačující. Proto vznikaly další mateřské školy na území města i v okolí.

V průběhu dalšího období byla kapacita školy naplňována zpravidla o počtu 66 dětí. Po roce 1989 počet dětí začal klesat, město mělo v úmyslu školu uzavřít. To byl ten správný čas rozhodnout se pro hledání nových způsobů práce, nových metod i přístupů.

Mateřská škola svým prostředím a charakterem vzdělávání vytváří pro děti rodinné prostředí. Je obklopena členitou zahradou se vzrostlou zelení v klidném prostředí, vybavenou dřevěnými průlezkami, houpačkami, pískovišti a dětským hřištěm. Od 1. 9. 1997 začala pracovat v programu Začít spolu. Se vstupem do právní subjektivity od 1. 7. 2001, je oficiální název: Mateřská škola Kopretina Jeseník, příspěvková organizace. V současné době je kapacita školy 80 dětí umístěných ve třech třídách pod názvem Včeličky, Sluníčka a Berušky.

2.2 Historie a současnost mateřské školy Dittersdorfova

„Dne 29. srpna 1980 byla otevřena nová mateřská škola na Leninově ulici, kterou s předstihem několika měsíců postavili pracovníci RD BSZ Jeseník.“

citace první věty ze školní kroniky

Budova mateřské školy byla postavena jako typizovaná stavba. Po revoluci v roce 1989 byla Leninova ulice přejmenovaná na Dittersdorfovou a spolu s ní i mateřská škola.

Od 1. 1. 2003 byla mateřská škola spojena se Základní školou Průchodní, v současné době je již od ZŠ oddělena a od 1. 1. 2006 se stala součástí Mateřské školy Kopretina. V době sloučení měla 73 dětí zapsaných ve 3 třídách rozdělených podle věku. Ve speciální třídě bylo 7 dětí. V současné době po vzájemné dohodě se sousedící základní školou, mohou žáci ze školní družiny využívat ke hrám školní zahradu mateřské školy a děti z mateřské školy zase moderní dětské hřiště a prostory školní zahrady základní školy.

Mateřská škola se nachází poblíž centra lázeňského města Jeseník. Výhodou je poloha mateřské školy (blízkost a snadná dostupnost Smetanových sadů, louky, lesa) a významná specifika našeho regionu (lázeňské město, nádherná okolní příroda – chráněná krajinná oblast Jeseníky). Školu obklopuje ze všech stran velká zahrada, čímž je zajištěn dostatečný odstup od rušnější komunikace.

Z jedné strany školy stojí historicky významná budova Vodní tvrz obklopena vodním

příkopem, který však v současné době není naplněn vodou. Toto prostředí znamená stálou inspiraci pro naši vzdělávací činnost. Během září roku 2008 bylo na zahradu instalováno několik herních prvků z akátového dřeva, které tematicky zapadají do okolí mateřské školy, prolézačky svým tvarem připomínají koráb, strážní věž, apod. Na jaře 2009 prošla rozsáhlými úpravami také zeleň, byly vysazeny nové stromy, keře a rostliny. V zahradě je dále bouda, ve které jsou uschovány hračky a sportovní potřeby pro pobyt venku a altán, který jsme vlastními silami zrekonstruovali a který slouží jako útočiště pro děti, které se chtějí i při pobytu venku věnovat činností

např. výtvarným, námětovým hrám (domácnost), konstruktivním hrám nebo jen potřebují větší soukromí při hrách. Dále jsou na zahradě dvě pískoviště.

Budova se skládá ze tří částí. V roce 2002 došlo k rekonstrukci střechy na hlavní budově a nad částí, kde se nachází kuchyň, byla vybudována podkrovní ložnice společná pro celou mateřskou školu. Během školního roku 2003/2004 byla zrekonstruována fasáda budovy, byla vyměněna okna za nová. V současné době jsou tedy tři části budovy barevně odlišeny. V nejnižší zelené části se nachází hospodářská část školy, kancelář vedoucí učitelky a ředitelky školy, šatna a sociální zařízení provozních zaměstnanců, kancelář provozáře školní stravovny, kotelna, sklady potravin a školní kuchyně, která připravuje stravu pro děti a zaměstnance školy. Nad těmito prostory se nachází ložnice dětí. Ve žluté, třípodlažní budově se nachází 3 kuchyňky, odkud je vydávána strava do tříd, kterou do pater dopraví výtah, výtvarné ateliéry, vzduchotechnika. V hlavní budově oranžové barvy se nachází 4 třídy, umývárny, šatny dětí a zaměstnanců, sociální zařízení pro zaměstnance i pro rodiče, úklidové místnosti, hlavní schodiště, nouzové schodiště, venkovní požární schodiště, kabinety, sborovna.

Mateřská škola má 4 třídy: 3 třídy věkově smíšené a 1 třídu pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP). Kapacita školy je 96 dětí, z toho 12 míst je ve třídě pro děti se SVP. V závěru škol. roku 2008/2009 se děti společně s učitelkami dohodly na názvech tříd: Motýlci, Stonožky, Skřítki a Žabky.

Pro děti se SVP je určena třída Žabek. Zde je dětem s nerovnoměrnostmi ve vývoji, dětem se zdravotním postižením, se zdravotním a sociálním znevýhodněním poskytováno předškolní vzdělávání na základě znalosti aktuální úrovně rozvoje dítěte i jeho dalších rozvojových možností.

2.3 Sloučení obou mateřských škol

1. 1. 2006 došlo ke sloučení mateřské školy Kopretina na ul. Tyršova 307 s mateřskou školou na ul. Dittersdorfova 1218 - jako odloučené pracoviště. Obě mateřské školy mají svoji školní jídelnu.

Pozitiva sloučení obou mateřských škol - sloučení obou mateřských škol je možné efektivně využít zejména v době snížené docházky dětí do mateřské školy v době svátků, prázdnin, při haváriích nebo rozsáhlejších opravách, dalším pozitivem je možnost pořádání větších společných akcí pro děti, vzájemné navštěvování a společné hry dětí. Pracovníci mateřské školy se setkávají dvakrát ročně na poradách a kulturně sportovních akcích, kde si mohou předávat zkušenosti i nápady, mohou využít vzájemné hospitace.

Jedinou nevýhodou je větší vzdálenost mezi školami.

2.4 Charakteristika školního vzdělávacího programu

Každá mateřská škola má svůj školní vzdělávací program, z důvodu vzdálenosti škol ve městě, různosti vnějšího i vnitřního prostředí školy, zavedených způsobů práce, zvyklostí při pořádání akcí pro děti, rodiče i ostatní veřejnost

ŠVP PV **MŠ Tyršova** má název „**SVĚT JE VELKÝ BAREVNÝ MÍČ**“, pracuje podle programu Začít spolu.

ŠVP PV **MŠ Dittersdorfova** má název „**POHÁDKOVÝ ROK**“.

2.5 Filozofie školy

K – komunikace

je základním kamenem spolupráce mezi jednotlivými články, podílejícími se na činnosti našeho subjektu (naší školy). Pomáhá nám při práci s dětmi i v péči o ně v průběhu dne, stavíme na ní při plánování školních i mimoškolních aktivit, při jejich realizaci, vyhodnocování a společném řešení problémů.

O – otevřenost

chceme i nadále probouzet v dětech zájem o okolní svět a chuť poznávat jej, a to nejen s jeho krásami, ale i negativy. Při tomto poznávání využíváme výchovně vzdělávací nabídky jiných subjektů a rovněž jsme otevřeni spolupráci s nimi.

P – prostředí

nadále budeme vytvářet prostředí pestré, účelné, podnětné, pro děti důvěrně známé, s klidnou atmosférou plně doplňující rodinné prostředí i výchovu. Takovéto prostředí umožní dětem různého věku, talentu i dětem se specifickými potřebami realizovat své potřeby, zájmy a tvořící se záliby.

R – rodiče, realizace

jejich spoluúčast je ve výchovně vzdělávacím procesu velmi významným prostředkem k dosažení našich cílů. Chceme i nadále vtahovat rodiče do prostředí třídy, školy i konkrétní spolupráce a podporovat je ve snaze najít si čas pro své dítě. Jejich spoluúčast nám naopak dává podklady pro vylepšování prostředí školy, náměty pro nové integrované bloky ŠVP, pro hledání nových cest, prostředků, využívání nových metod a způsobů práce. Jsme školou, která vítá účast rodičů.

E – empatie, ekologie,

obojí je pro nás nepostradatelné při vytváření vztahů jak mezilidských, tak i vztahů dětí a dospělých k prostředí kolem nás. Vedeme děti k tomu, aby jim kvalita okolního světa (světa kolem nás) nebyla lhostejná, aby věděli, co člověk má a musí pro jeho zdraví i zdraví své vlastní udělat, jak a jakými prostředky o ně pečovat.

T – tým, tolerance, tvořivost

a spolupráce všech jsou podstatnou částí záruky úspěšně dosahovaných cílů. Není nám lhostejný postoj a způsob práce ostatních členů týmu školy, ani úroveň zájmu a iniciativy rodičů o okolní dění. Proto právě v úzké týmové práci, v prohlubování vzájemné týmové spolupráce i mezi oběma školami, vidíme možnost, jak dál zkvalitnit péči o nám svěřené děti.

I – individuální přístup

je nezbytný. Každé dítě je jiné, každé je osobnost jedinečná. Proto každému z nich dáváme možnost pracovat v různém čase, různými způsoby, s dosahováním různých výsledků. Rovněž chceme zvýšit úroveň informovanosti rodičů o dění školy, o změnách, uskutečněných akcích školy i o dosažených výsledcích jejich dětí.

N – nabídka

školy splňuje kriteria Rámcově vzdělávacího plánu, aktuálního ŠVP školy a je v souladu s programem ZaS. Pracujeme tak, aby se na realizaci naplánovaných aktivit podílel celý tým školy za spoluúčasti rodičů.

A – aktivity, akce školy

plánujeme ve spolupráci s rodiči, na základě přání a zájmů dětí, dle témat ŠVP, s přihlédnutím na využití prostředí školy a školní zahrady. Pro rodiče vytváříme přehled realizovaných akcí, které mají za následek vytváření nových přátelství mezi školou a rodiči, mezi oběma školami i spolupracujícími subjekty a partnery, mezi rodinami navzájem a vedou k tomu, že se k nám i v pozdějších letech děti i rodiče budou vracet.

3. HLAVNÍ CÍLE ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Dlouhodobé cíle ŠVP:

Podporovat duševní pohodu dětí, rozvíjet jejich intelekt, řeč, poznávací procesy a funkce, city, vůli, kamarádké vztahy – cestou přirozené výchovy a vzdělávání na základě interakce s okolím a svou vlastní prožitou zkušeností, se zaměřením na rozvoj smyslů

1. Učit děti vnímat svět kolem sebe, dění v tomto světě, utvořit základy pro odpovědný postoj dítěte ke společenskému a přírodnímu prostředí
2. Zlepšovat tělesnou zdatnost, podporovat rozvoj pohybových dovedností, učit sebeobslužným dovednostem, vést děti ke zdravému životnímu stylu
3. Podporovat rozvoj sociálně-kulturních postojů, návyků a dovedností dítěte, učit je přijímat společenské, morální a estetické hodnoty
4. Rozvíjet a prohlubovat spoluúčast s rodiči v individuální spolupráci, nabídkou společných akcí, poradenským servisem, vzájemnou komunikací
5. Efektivně řídit organizaci.
6. Podporovat sebereflexi všech, kteří ovlivňují práci s dětmi

3.1 **Principy vzdělávání, metody a formy práce**

Vzdělávací působení vychází z pedagogické analýzy – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalostí jeho aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace.

V dostatečné míře je uplatňováno **situační učení**, které vytváří a využívá situace, poskytující dětem srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí.

Významnou roli hraje **spontánní sociální učení**, založené na principu přirozené nápodoby vzoru. Snažíme se tedy poskytovat dostatek vhodných vzorů chování a postojů a vést děti k využívání daných situací.

Jsou uplatňovány aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené, často formou didakticky zacílené činností, která je přímo či nepřímo motivovaná a v níž bude zastoupeno **spontánní i záměrné učení**.

Vzdělání probíhá na základě **integrovaných bloků (IB)**, které vychází ze života dětí, jsou pro ně zajímavé a užitečné. Poskytují dětem širokou škálu různých aktivit a nabízí mu hlubší prožitek.

Vhodnou metodou je **prožitkové a kooperativní učení** hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení a z poznávání. Probíhá zpravidla v menší skupině nebo individuálně. Na prožitkové učení je v našem ŠVP kladen velký důraz, dítě si osvojuje poznatky formou přímého prožitku.

Dítě se učí na základě své interakce s okolím a svou vlastní prožitou zkušeností. Vzdělávací činnosti zakládáme na přímých zážitcích dítěte. Vycházíme z jeho samostatné činnosti a individuální volby, z dětské zvědavosti, z potřeby objevovat nové, experimentovat. Využíváme spontánních nápadů, dáváme dětem dostatek prostoru pro jejich aktivitu, umožňujeme dětem projevit se, bavit se. Vytváříme proto prostředí podnětné, zajímavé a obsahově bohaté. Všechny aktivity obsahují prvky hry a tvořivosti, podněcují radost z učení, umožňují získávat nové poznatky, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti, a tak přispívat k rozvoji schopností dítěte, porozumění sobě i světu, který nás obklopuje.

Dítě musí mít možnost prožít si uspokojení z úspěchu a z překonávání překážek, musí se učit vnímat sama sebe jako plnohodnotného a schopného jedince, který je svým okolím uznáván a přijímán.

Základem je promyšlené a připravené prostředí. Ráno zpravidla začínáme v komunitním kruhu – „povídánky“. Plánovanou vzdělávací nabídku vedeme tak, aby na sebe činnosti navazovaly buď na základě tématu nebo přímé souvislosti. Po dokončení činností vedeme děti k hodnotícímu rozhovoru. Nezapomínáme na pohybovou aktivitu, kterou zařazujeme i při pobytu venku. V závěru IB je vždy vhodné poznatky shrnout, zopakovat, využít výrobky apod.

Nabízíme vhodné vzdělávací prostředí, vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté, chceme i nadále zaměstnávat a bavit děti přirozeným dětským způsobem, aby se cítily jistě, bezpečně, radostně a spokojeně.

Základem je vytvoření pohody v naší mateřské škole. Respektujeme každodenní potřeby dětí, zvláštní potřeby věku, i jeho individuální a specifické projevy. Hlavní naší činností je **hra**. Je to výrazná seberozvíjející činnost pro svoji spontánnost. Rozvíjí všechny schopnosti předškolního dítěte. Dítě se cítí ve hře bezpečně a efektivně se učí a získává nové zkušenosti. Ze hry dítěte můžeme soudit, jak si bude počínat v jiných, vývojově pozdějších činnostech. Podoba hry se během vývoje mění, dítě předškolního věku projde několika stádii. Při **volné hře** má dítě možnost vybrat si podle vlastní vůle hru, která je mu nejbližší, kde se může projevit a uplatnit se i ve vedoucí roli (hry námětové, konstruktivní, skládání...). Zařazujeme také **hry řízené** - jedná se o hry řízené učitelem (hudebně pohybové hry, pohybové hry, smyslové hry, hry didaktické...). Kromě základních her má velký význam **hra kooperativní**, kterou často vybíráme pro splnění společného, všemi žádoucího cíle. Dalšími metodami jsou **hry simulační**, kdy si hrajeme „jako“, **situační**, kdy hrou řešíme problém v navozené situaci, **inscenační**, kdy si hrajeme dle předlohy smyšlených příběhů, klasických příběhů a pohádek, básniček nebo říkadel. Tyto hry je vhodné předkládat metodou tvořivých dramatických činností nebo dramatizací.

Jmenované druhy her nabízíme dle potřeby v individuální, skupinové nebo frontální formě, vždy však s ohledem na individualitu dítěte. Jen tak jsme schopny zajistit učení dítěte na základě prožitku a získaných zkušeností, formou, která mu bude vyhovovat.

Prostředky ke správnému rozvoji hry:

- pozorování jednotlivých dětí při hře s cílem poznávat stádium jejich vývoje
- dostatek funkčních a estetických hraček, předmětů ke hraní
- bezpečné prostředí odpovídající potřebám hry
- oblečením, které nebrání hře
- dostatek prostoru
- dostatek času hrát si a hru dokončit, mít možnost ve hře pokračovat, produkty hry na čas uchovat
- napomáhat hře volbou a navozováním situací, které podnítl začátek, popřípadě průběh hry

Metoda pokus-omyl

Činnosti řízené učitelem či dítětem - hudební činnosti, výtvarné činnosti a pohybové činnosti.

Samostatné činnosti - nabízíme dětem dostatečné množství aktivit a činností, ze kterých má možnost si vybrat dle vlastního uvážení a vedeme je k učení se samostatnému vedení a organizování hry.

„**Povídánky**“ - děti se každé ráno schází v komunitním kruhu a vyprávějí si zážitky, své pocity, nápady na činnosti, diskutují o problémech, řeší různé situace, seznamují se s programem dne a nabídkou činností, ze které si mohou vybírat.

Společné akce, oslavy, pobyty v přírodě

Formy vzdělávací práce:

- individuální hry, skupinové, kolektivní, společné akce s rodiči a prarodiči, oslavy, pobyty v přírodě, kulturní představení.

Snažíme se činnosti řízené a spontánní vyvažovat. U činností spontánních se snažíme nabídnout dítěti širokou nabídku aktivit, pomůcek a hraček, ze kterých si může vybrat a tím tak rozvíjet své dovednosti, schopnosti a zájmy.

Chceme při každodenní práci připravovat dětem takové podmínky, abychom hrou, spontánní činností, situačním učením nebo jinými metodami, formami a způsoby, vedly děti k osvojování kompetencí a jejich postupnému zdokonalování. Hlavními klíčovými kompetencemi jsou:

1. **kompetence k učení**
2. **kompetence k řešení problémů**
3. **kompetence komunikativní**
4. **kompetence sociální a personální**
5. **kompetence sociální a občanské**

4. **PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ**

4.1 **Věcné podmínky školy**

Mateřská škola vyhovuje všem věkovým skupinám dětí předškolního věku. Velkým kladem naší školy je, že má dostatečně velké prostory, které umožňují prostorové uspořádání, které vyhovuje potřebám a individuálním činnostem dětí. Velikost tříd umožňuje bohaté členění koutků, jejichž zaměření je stále rozšiřováno s ohledem na zájmy dětí. Děti se učí respektovat vymezený prostor pro určitý druh činností. Většina vybavení tříd je umístěna tak, aby byla dětem volně přístupná k samostatnému použití při dodržení dohodnutých pravidel. Prostor tříd je strukturován na část pro volné hry dětí, pro odpočinek a relaxaci (relaxační koutky, terapeutický bazén), pro námětové hry (domácnost, kadeřnictví, obchod). Každá třída má svůj hudební koutek, k dispozici jsou 3 klavíry a dostatek melodických i rytmických nástrojů z Orffova instrumentáře. Ve dvou třídách je samostatný výtvarný ateliér, kde je díky velkým oknům dostatek denního světla. Zde mají děti k dispozici veškerý potřebný výtvarný materiál, mají možnost si hrát a tvořit z různých materiálů (přírodniny, voda, písek, korek, plastová víčka, modelovací hmota, dřevo, papír, hliníkové folie, textilie, vlna aj.). Výtvarné práce a jiné výtvary vystavujeme na určeném místě nebo je využíváme na výzdobu tříd i mateřské školy. Hračky a pomůcky ve třídách jsou uloženy tak, aby se děti v jejich umístění vyznaly a mohly je

samostatně využívat. Děti si mohou ponechávat v hernách rozehranou hru i na více dní. Vybavení je průběžně obnovováno a doplňováno.

Během posledních let byly všechny třídy, šatny a chodby budovy postupně nově zrekonstruovány, stěny nově vytapetovány a vymalovány veselými barvami. Ve třídách byly provedeny nástřiky stropních kazet a dveří, proběhla výměna podlahových krytin (nové koberce a linolea). Do tříd byly zakoupeny stoly a židličky, odpovídající antropometrickým požadavkům.

Velkou výhodou je umístění toalet a umýváren u každé třídy, umožňující dohled učitelky při samostatné návštěvě dítěte. Všechny umývárny byly během letních prázdnin 2009 nově zrekonstruovány tak, aby odpovídaly současným hygienickým normám. Všechny třídy mají k dispozici vlastní šatnu s novými šatnovými bloky (2011).

Rodiče jsou o dění v MŠ informováni prostřednictvím hlavní nástěnky u vchodu do MŠ a také prostřednictvím webových stránek.

Záměry pro další období:

- *výsadba zeleně na školní zahradě*
- *oplocení na školní zahradě před MŠ – bezpečnost dětí ze speciální třídy*
- *výměna starého sektorového nábytku v dalších třídách*
- *vytváření nových podnětů v herních koutcích*
- *více využívat možnosti sponzoringu*
- *rekonstrukce kuchyně - vybudování jídelny pro třídu Motýlků a Žabek*

4.2 Životospráva

Stravování - mateřská škola má vlastní školní jídelnu, která je její součástí. Od ranních her mají děti k dispozici pitný režim, který zastupuje dostatečné množství druhů čajů, minerálky, ředěných džusů. Pitný režim je samoobslužný, učitelka připomíná dětem důležitost pití.

Je dodržován 3 hodinový interval mezi jídly. Mateřská škola sleduje, zejména u nových dětí, výskyt alergie. Každoročně se objevují alergie převážně na potraviny. Učitelky na základě individuálních zjištění s rodiči dětí, domlouvají s kuchařkami způsob přípravy jídel a zajištění vyřazení alergenů. Rovněž jídelníčky jsou opatřeny výčtem alergenů u jednotlivých jídel. Na jídlo mají děti dostatek času, stolují v klidné pohodové atmosféře. Do jídla děti nenutíme, učitelka nabízí a motivuje děti, aby ochutnaly jídlo, které nemají rády, ale je pro ně zdravé. Jídlo je dětem podáváno ve třídách u stolečků, děti používají příbor (i mladší) dle svých schopností a návyků z domova. Vedeme je k samostatné obsluze - prostírají, přinášejí stravu, odnášejí nádobí. Děti mají možnost si samy určovat velikost porce. Každý den je na jídelníčku ovoce nebo syrová zelenina.

Ve všech místnostech jsou k dispozici papírové kapesníky, které dětem do školky nosí rodiče. Po obědě se děti všech věkových skupin věnují nácviku správného čištění zubů.

Pobyt venku – je realizován každodenně. Nově vybavená zahrada poskytuje dostatek příležitostí k různorodému spontánnímu pohybu. Za příznivého počasí lze činnosti přenášet ven v dopoledních i odpoledních hodinách. Okolí mateřské školy láká k častým vycházkám do přírody a výletům.

Aktivity, odpočinek - děti mají individuální potřebu aktivity, spánku a odpočinku, proto vytváříme podmínky k odpočívání kdykoli během dne v relaxační části třídy a po obědě v ložnici. Děti využívají během dne možnosti vzdálit se od prováděné aktivity a odpočinout si. V poledne se děti setkávají k „polednímu lenošení“ ve společné ložnici. Do spánku děti nenutíme, mohou jen odpočívat. Děti, které po dobu cca 45 minut neusnou, odchází s učitelkou do třídy tak, aby nevzbudily spící děti. Zde jsou jim nabízeny klidové činnosti dle vlastního výběru.

Záměry pro další období:

- *zařadit do pitného režimu čistou vodu*
- *pestrost jídelníčku, zařazování nových druhů potravin*

4.3 Psychosociální podmínky

Dodržování těchto podmínek je jednou z hlavních zásad našeho vzdělávacího programu. Pro naplňování cílů výchovně vzdělávacího programu se snažíme o vytvoření přátelského a vstřícného prostředí. V MŠ panuje klidná, příznivá atmosféra, děti přichází do MŠ rády a těší se na další den. Učitelka kolem sebe šíří atmosféru pohody a dobré nálady. Děti se s důvěrou obracejí na všechny zaměstnance se svým přáním a říkají bez obav, že něco nechtějí. Zaměstnanci se otevřeně vyjadřují k práci své i jiných.

Pedagogové pružně reagují na potřeby dětí a napomáhají v jejich uspokojování, vůči dětem uplatňují požadavky, které jsou pro ně věkově, vývojově a individuálně přiměřené. Využívají pozitivní slovní hodnocení a projevují se vůči dětem empaticky. Komunikace mezi dětmi a učitelkami je vyvážená, partnerská, jsou uplatňovány pozitivní motivace s adresným hodnocením, méně úspěšné děti jsou chváleny za dílčí kroky, je oceňována jejich snaha, chuť i účast při plnění činností. Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem, učitelka dává možnost dokončit činnost, dohrát si hru a včas děti upozorňuje, že činnost bude třeba ukončit. Učitelka respektuje osobní tempo každého dítěte a přijímá každé dítě takové, jaké je. Děti zažívají pocit přijetí, sounáležitosti, důležitosti pro skupinu. Dbáme na to, aby každé dítě mělo možnost zažít pocit úspěchu. Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářů, podporuje děti v samostatnosti, používá prostředky pozitivní motivace. Dostatečně oceňuje projevy a výkony dítěte a přirozeně na ně reaguje. Učitelka se snaží porozumět motivům a příčinám chování dítěte, místo pochval a trestů poskytuje dětem věcnou zpětnou vazbu, všímá si projevů emocionálních poruch chování dítěte. Dodržuje dané sliby a nikdy nezlehčuje problémy dětí.

Děti se podílejí na tvorbě pravidel soužití a přijímají je, vzájemně se upozorňují na porušení společně dohodnutých pravidel. Pedagog vede děti k hledání vzájemné dohody.

Učitelka projevuje všem dětem emoční vřelost a svým chováním poskytuje dětem empatickou odezvu na jejich problémy.

Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě. Učitelka se směje s dětmi, nebere se příliš vážně, bez obav se omlouvá za svá mylná rozhodnutí.

Záměry pro další období:

- *vyhýbat se zbytečnému organizování dětí*
- *uplatňovat nedirektivní přístupy*
- *důsledná spolupráce učitelek ve třídě i v rámci týmu*

4.4 Personální podmínky

Mateřská škola Kopretina má v současné době 22 zaměstnanců, z toho 13 pedagogů a 9 nepedagogických pracovníků (z toho 5 pracovníků ŠJ).

Pedagogičtí pracovníci mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Všichni pedagogové mají o svůj odborný růst zájem a dále se sebevzdělávají.

Ředitelka školy vytváří podmínky pro další systematické vzdělávání pracovníků, které absolvují semináře a školení v rámci dalšího vzdělávání pro pedagogické pracovníky (DVPP), které rozšiřují jejich odbornost. S obsahem absolvovaného semináře daná pracovníce seznamuje ostatní na pravidelných poradách.

4.5 Řízení mateřské školy

Každodenní vzájemná komunikace, předávání si informací, zkušeností je základem úspěšné práce naší mateřské školy. Všichni pracovníci samostatně a bez obav vyjadřují své názory, které ostatní otevřeně přijímají. Pracujeme v ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Podmínkou úspěšného řízení mateřské školy je pro nás mít vytvořen funkční informační systém. S ohledem na skutečnost, že se jedná o 2 pracoviště, je nutné přesné stanovení kompetencí nejen vedoucích pracovníků, ale celého týmu. Na začátku každého měsíce je uskutečňována porada vedení, její závěry a dílčí nedostatky se řeší na pedagogických či provozních poradách. Velký důraz je kladen na týmovou práci, vzájemnou spolupráci, komunikaci v týmu i individuální pracovní pohovory. Mateřská škola má dobrý předpoklad pro vytváření prostředí příznivého klimatu.

Prostředky realizace:

- osobní kontakt – porady vedení, provozní a pedagogické porady, vzájemné hospitace, příležitostné návštěvy
- elektronická pošta (situace vyžadující zpětnou vazbu)
- telefonické hovory (řešení aktuálních situací)

Ředitelka školy ve spolupráci s ved. učitelkou:

- 1) zpracovává pracovní náplně všech zaměstnanců. V případě potřeby plán požadovaných činností a s nimi souvisejících kompetencí, uvedené v pracovních náplních všech zaměstnanců společně mění.
- 2) Podle plánu kontrolní činnosti vyhodnocují práci všech zaměstnanců, včetně sebereflexe, pozitivně hodnotí jednotlivé dílčí úspěchy a tím motivují ke kvalitě vykonávané práce, včetně ocenění prokazatelně výkonných zaměstnanců. Důraz je kladen na nutnost inovací ve výchovně vzdělávacím procesu, odbourávání zavedených stereotypů, probuzení aktivity a plného nasazení zaměstnanců, uplatňování nových metod a forem přístupu k dítěti.
- 3) Vytvářejí prostor pro spoluúčast při řízení pro všechny zaměstnance, názor a myšlenka každého zaměstnance je přijímána, všichni mají spolurozhodující hlas, všichni se podílejí na dění v mateřské škole. Podporují a motivují všechny zaměstnance k týmové práci, k vyjasnění záměrů, cílů a možností, jak se jim přibližovat, na jakých principech do budoucna stavět, aby byly postupně nastaveny předpoklady k úspěšnému rozvoji školy.

4.6 Spolupráce

Spolupráce s ostatními subjekty

Spolupráce s partnery je pro naši celou mateřskou školu nepostradatelná. Má význam při zajišťování podmínek vzdělávání, finančního zajištění, organizaci a navazování vztahů i získávání zpětné vazby.

Spolupráce se zřizovatelem, orgány státní správy a s ostatními subjekty pomáhá naší mateřské škole při prezentaci na veřejnosti, která je základem pro dobrou image a zájem o školu.

Základní škola Jeseník, pracoviště Průchodní

- návštěva učitelek v 1. třídě, kontrola adaptace předškolních dětí do 1. ročníku
- beseda s učitelkami 1. tříd ZŠ - předávání zkušeností, požadavky
- návštěva dětí v 1. třídě - seznámení s prostředím školy a činnostmi žáků
- Beseda na téma "Školní zralost" – účast učitelek ZŠ
- účast učitelek MŠ při zápisu dětí do ZŠ
- využívání školní jídelny k akcím MŠ
- využívání sportovního areálu ZŠ dětmi z MŠ
- využívání zahrady MŠ a herních prvků dětmi ze školní družiny

Základní umělecká škola Jeseník

- organizace koncertů žáků hudebního oboru v MŠ
- návštěvy výstav prací žáků výtvarného oboru
- náborové akce v MŠ

Městská kulturní zařízení Jeseník

- návštěva divadelních představení v Divadle Petra Bezruče dle nabídky
- pohádková pásma v Kině Pohoda
- pronájem prostoru Kaple pro „Slavnostní rozloučení se školáky“

Spolupráce se zřizovatelem

- při zajištění financování škol
- při plánování rozpočtových výhledů
- při odstraňování havarijních událostí
- při zajišťování prázdninového provozu ve městě
- při zápisu do mateřských škol
- při výběrových řízeních

Česká spořitelna

Penzion pro důchodce Jeseník

- vystoupení k různým příležitostem, návštěva seniorů

Ústav sociální péče pro mládež Jeseník

- vystoupení k různým příležitostem
- návštěva velikonoční výstavy, společná setkání

Mateřský klub KRTEČEK

- vzájemné návštěvy
- letáčky, plakáty
- vystoupení dětí z MŠ k různým příležitostem

Lyžařská škola

- organizace každoročního lyžařského výcviku

Středisko volného času DUHA

- účast na korespondenčních soutěžích
- organizace výuky anglického jazyka
- organizace výuky hry na zobcovou flétnu
- organizace kroužku keramiky

Stanice mladých přírodovědců

- exkurze, besedy

Vlastivědné muzeum

- návštěvy výstav dle nabídky

Městská knihovna v Jeseníku

- výstavy, besedy dle nabídky knihovny a dle IB
- každoroční cíl tradičního masopustního průvodu

PČR Jeseník

- ukázka práce psůvodů dle IB
- dohled při akcích školy

HZS Jeseník

- exkurze dle IB
- dohled při akcích školy

Pedagogicko-psychologická poradna Olomouckého kraje, Jeseník

- beseda s rodiči předškolních dětí O školní zralosti dětí
- předávání dotazníků z MŠ do PPP
- vyšetření dětí k zařazení do speciální třídy

Schola servis

- účast na seminářích dle nabídky v rámci DVPP

Denní stacionář Šimon

- vystoupení dětí pro klienty Stacionáře

Spolupráce s odborníky

- Speciálně pedagogické centrum (SPC) pro žáky s více vadami, Mohelnice
- MUDr. Eva Navrátilová, pedopsychiatr, Dětské centrum duševního zdraví
- Mgr. Monika Novotná, klinický psycholog
- Mgr. Dagmar Raifová, SPC logopedické Olomouc
- Pedagogicko-psychologická poradna Olomouckého kraje, Jeseník
- Pedagogicko-psychologická poradna a speciálně pedagogické centrum Olomouckého kraje, pracoviště Olomouc
- MATANA, STŘEDISKO RANÉ PÉČE, Krnov
- SPC při SŠ a ZŠ prof. Z. Matějčka Olomouc

Logopedie v MŠ:

- mateřská škola dětem zajišťuje logopedickou depistáž se školským logopedem, který po vyšetření zájemců sdělí rodičům výsledek a možnosti nápravy řeči

Solvita:

- zajišťujeme návštěvy solné jeskyně v Lázních Jeseník pro zájemce

4.7 Spoluúčast rodičů

Jedním z nejdůležitějších článků spolupráce jsou rodiče, a to jako partneři. Snažíme se o vstřícnou a odbornou komunikaci, navazování partnerských vztahů s cílem společného působení na vzdělávání dětí.

- společná setkání při akcích školy (Setkání s Mikulášem, vánoční besídky, Den matek, Masopustní rej)
- každoroční Slavnostní rozloučení se školáky v Kapli
- společné vycházky do přírody děti, rodiče, učitelky - organizované jednotlivými třídami
- Dny otevřených dveří - pravidelně před zápisem dětí do mateřské školy
- společné návštěvy kulturních představení (kino Pohoda, divadlo P. Bezruče)
- individuální pohovory s rodiči dle zájmu rodičů a potřeb pedagogických pracovníků
- průběžné informace o událostech v MŠ na nástěnkách
- náměty a připomínky rodičů formou ankety
- možnost vypůjčení literatury - dětské i odborné

- pobyt s dětmi v MŠ v době adaptace a kdykoli po dohodě s učitelkami
- nabídka zapůjčení fotodokumentace MŠ na CD
- výstavy prací dětí, rodičů i učitelek
- spolupráce s pracovní skupinou rodičů

Organizujeme Schůzky s rodiči

- před začátkem školního roku pro rodiče nově přijatých dětí
- „První den spolu“ pro nově přijaté děti a jejich rodiče – adaptační program
- „Společné setkání s rodiči“ počátkem školního roku pro všechny rodiče
- Beseda na téma „Školní zralost“ pro rodiče předškolních dětí před zápisem do ZŠ, společně s učitelkami MŠ, ZŠ a pracovníci Pedagogicko psychologické poradny

Sponzorství rodičů

- peněžitý „dar rodičů dětem“ využíváme k nákupu hraček, pomůcek, netradičního výtvarného materiálu dle darovací smlouvy
- toaletní potřeby od rodičů (2x ročně nebo dle potřeby – toaletní papír, tekuté mýdlo, papírové kapesníčky, zubní pasta, vlhčené ubrousky)
- výtvarný materiál (průběžně dle potřeby a možnosti rodičů)
- věcné dary
- pomůcky k probíhajícím IB

Záměry:

- *přesvědčit rodiče o důležitosti individuálních schůzek, jejich možnosti doposud využívali jen velmi ojediněle*
- *více zapojovat rodiče do života školy a účasti na jejích akcích*
- *seznámení rodičů se ŠVP pro naši MŠ – umožnit rodičům vyjádřit se, zainteresovat je do práce na ŠVP, nabídnout prostor pro připomínkování (anketa)*
- *zapojit rodiče do tvorby programu a jeho hodnocení, dát jim možnost obohatit ho svými nápady, možnostmi a iniciativou*

5. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Režim dne je přizpůsoben podmínkám mateřské školy, respektuje dobu příchodů a odchodů dětí, jejich věkové zvláštnosti, potřeby a náročnost prováděných činností. Je volný, pevně je stanovena pouze doba stravování. Stanovený základní denní režim je pružný, může být pozměněn v případě, že to vyplývá ze školního vzdělávacího programu a v případě výletů, exkurzí, divadelních a filmových představení pro děti, besídek a podobných akcí.

PROVOZ MATEŘSKÉ ŠKOLY: 06.00 – 16.30 h

6.00 – 8.30 h

Scházení dětí. Po dohodě s učitelkou mohou rodiče přivést dítě v domluveném čase. Po příchodu dětí probíhají spontánní hry, zapojení do řízených, individuálních a skupinových činností, relaxační cvičení, motivační cvičení, zdravotně zaměřené činnosti.

Hygiena

8,30 h - ranní svačina

Umyté děti odchází dle instrukcí učitelky ke stolečkům, na lavičku, schází se v kruhu na koberci a čekají na ostatní děti.

Didakticky zacílené činnosti

(záměrné i spontánní) ve skupinách i individuálně, jazykové chvílky, smyslové hry. Individuální péče o děti se specifickými vzdělávacími potřebami.

Pobyt venku

Při převlékání dětí pomáhají dle situace školnice a uklízečka. Pobyt venku je organizován dle věku, počasí a stavu ovzduší, při příznivém počasí i odpoledne. V letních měsících je provoz přizpůsoben tak, aby činnosti byly ven přenášeny co nejvíce.

Pobyt venku může být zkrácen nebo zcela vynechán pouze při mimořádně nepříznivých klimatických podmínkách (silný déšť, vítr).

11.30 h – oběd

– hygiena, čištění zubů

Děti se v ložnici (každý u svého lehátka) samostatně převlékají do pyžamek, dle schopností dopomáhá učitelka, která má odpolední směnu. Dohled u spících dětí vykonávají 2 učitelky, 3. učitelka je ve třídě s nespícími dětmi – relaxace, klidné činnosti.

12.30 – 14.10 h

- polední „lenošení“, odpočinek, děti poslouchají pohádku vyprávěnou, reprodukovanou či čtenou, relaxační hudbu, klidné hrové činnosti, individuální činnosti.

Hygiena, relaxační aktivity

14.30 h – svačina

– odpolední zájmové činnosti dětí, řízené i spontánní hry, námětové hry, konstruktivní, psychomotorické, grafické, hudební, pohybové, manipulační, zdravotně zaměřené činnosti.

Režim dne ve speciální třídě je stejný jako v běžných třídách, je však přizpůsoben potřebám dětí se specifickými vzdělávacími potřebami tak, aby pomáhal předcházet přetěžování dětí, střídáním činností je aktivizoval, vytvářel základní sociální a kulturně hygienické návyky, ovlivňovala duševní a tělesný rozvoj dětí.

- časté střídání činností různého dynamického charakteru
- nepřetěžování dětí, při současném využití všech činností pro rozumový, tělesný a citový rozvoj dětí
- časté opakování a procvičování naučeného
- maximální využívání možnosti individuální práce s jednotlivcem
- využívání speciálních forem práce s dětmi při rehabilitaci, reedukaci a kompenzaci
- respektování zvýšené potřeby odpočinku a relaxace

Organizace vzdělávání zohledňuje speciální potřeby dětí (snížení počtu dětí ve třídě, dle potřeby a možnosti zajištění asistenta pedagoga, osobního asistenta).

6. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

6.1 **Vzdělávací cíle (záměry) předškolního vzdělávání**

Hlavním a prvořadým úkolem předškolního vzdělávání je doplnit rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni, vhodnou motivací, esteticky vyváženým prostředím a dostatkem mnohostranných podnětů, zajistit dítěti bohatství různorodých aktivit vedoucích k tvořivému uplatnění vlastních zkušeností, k prožitkům, hledání, experimentování a citlivému utváření individuální, zdravě sebevědomé a harmonicky vyvážené osobnosti po stránce citové, adaptační i rozumové. Mateřská škola musí smysluplně obohacovat denní program předškolního věku a zajistit, aby tento čas byl radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých a spolehlivých základů do života v první etapě vstupu dětského jedince do celoživotního procesu vzdělávání. Dítě se musí cítit v prostředí mateřské školy bezpečně a jistě, nesmí být zatěžováno, či neurotizováno spěchem a chvatem. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich nesmí být zvýhodňováno nebo naopak znevýhodňováno. Děti jsou vedeny k samostatnému rozhodování, je vyloučena jakákoli manipulace s nimi, zbytečné organizování a nezdravé soutěžení. Mateřská škola musí být pro dítě kamarádkým společenstvím.

Záměrem předškolního vzdělávání je dovést dítě na konci jeho předškolního období k tomu, aby v rozsahu svých možností získalo přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost a bylo vybaveno souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a připravit je tak na další, pokud možno aktivní vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

Obsah předškolního vzdělávání je koncipován tak, aby děti, které mateřskou školu opouštějí, byly osobnosti pokud možno jedinečné, vzhledem ke svému věku a individuálním možnostem co nejvíce samostatné, sebevědomé a sebejisté, s vlastním rozumem, schopné dívat se kolem sebe, uvažovat, tvořivě přemýšlet a jednat, jedinci na své úrovni přizpůsobiví, odvážní a také zodpovědní, ochotní nejen přijímat, ale také dávat, schopní se dále rozvíjet, učit se všemu, co budou v životě potřebovat a aktivně čelit problémům, které život přináší.

Mateřská škola do svého edukačního programu zařazuje prevenci vadné výslovnosti, základy motorických a grafomotorických dovedností, základy anglického jazyka a práce na PC, do programu jsou také zařazeny výtvarné činnosti s keramickou hlínou, z pohybových aktivit plavecký a lyžařský kurz a zaměřuje se také na environmentální vzdělávání vzhledem k prostředí, ve které se mateřská škola nachází.

ŠVP byl vytvořen v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem (dále jen RVP PV).

Cíle (záměry) předškolního vzdělávání:

1) Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení a poznávání

- rozvíjení tělesného i duševního zdraví dítěte
- systematické rozvíjení řeči dítěte jeho schopnosti vyjádřit své potřeb a touhy a dorozumět se s ostatními vrstevníky i dospělými
- upevňování schopností a dovedností, které dítěti umožňují a usnadňují proces jeho dalšího rozvoje a učení
- podněcování zájmu aktivního poznávání věcí a jevů kolem nás
- rozvíjení schopnosti přemýšlet a rozhodovat se
- utváření povědomí o okolním světě, lidech, kulturách a odlišnostech mezi

nimi, chápat je, tolerovat je a vyrovnat se s nimi

2) Osvojení si základních hodnot, na nichž je založena naše společnost

- Poskytování možností poznávat hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými, péče o druhé a ohled na jiné
- Předávání kulturního dědictví v rozsahu dětských schopností a možností
- Rozvíjení schopností: komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích
- vést děti k sociální soudržnosti, připravovat je na život v multikulturní společnosti, k tomu, aby vnímaly různost kulturních komunit jako samozřejmost a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty i pro vzájemné sblížení

3) Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

- rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb
- vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebevědomí
- vést dítě k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině (učit je spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé)
- vést dítě k poznání, že může svou životní situaci ovlivňovat, že může jednat svobodně, že však za to, jak se rozhodne a co udělá, odpovídá.

A to vše na úrovni předškolního dítěte, elementárních možnostech jeho chápání a vidění světa i přirozených životních souvislostech a okolnostech, v nichž vyrůstá, utvářením základů klíčových kompetencí.

- **Kompetence k učení**
- **Kompetence k řešení problémů**
- **Kompetence komunikativní**
- **Kompetence sociální a personální**
- **Kompetence činnostní a občanské**

6.2 Charakteristika ŠVP „Pohádkový rok“

Mateřská škola pracuje podle vlastního vzdělávacího programu s názvem „**Pohádkový rok**“, jehož základem je Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále RVP), který stanovuje konkrétní vzdělávací cíle a vzdělávací obsah. Tento program vznikl na základě dosavadních zkušeností pedagogických pracovníků a na základě zkušeností z předchozích ŠVP „Strom života“ a „Na jedné lodi“. Jeho podoba není trvalá a konečná, bude se inovovat a dotvářet podle aktuálních podmínek a analýzy současného stavu. ŠVP je zpracován týmem pedagogických pracovníků a jeho účinnost je plánovaná na období 3 let s možnou aktualizací na základě evaluačních činností.

Cílem naší práce je spokojené a šťastné dítě, které chápe a plně prožívá svět kolem sebe, má chuť poznávat, přemýšlet a tvořit. Vhodné, obsahově podnětné prostředí mu umožňuje dostatek prostoru pro spontánní aktivity. Má možnost projevit se

a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem. Pestrost programu nám pomáhá rozpoznat případné nadání dítěte a rodičům tak napomáhá v jejich dalším směřování dítěte. Naším hlavním dlouhodobým cílem je vytvořit dětem podnětné prostředí, dbát na tělesnou a duševní pohodu, umožnit jim dostatek volného pohybu, vytvořit dětem bezpečné sociální prostředí tak, aby se cítily v naší školce téměř jako doma. Velmi potřebné je dopřát dítěti pocit volnosti, možnost vlastního rozhodování, výběru hraček i činností.

Záměrem naší práce je připravit dítě během předškolního období, dle jeho možností, na vstup do dalšího života a vzdělávání. Dát mu zdravé sebevědomí a sebejistotu. Důležitým aspektem je prožitek dítěte.

Rodinné a přátelské klima školy pozvolna přispívá k zdravému sebeuvědomování, získání sebedůvěry.

Tím, že se děti vychovávají k dobru, získávají kladné životní hodnoty, pozitivní osobní vlastnosti jako je slušnost, ohleduplnost, snášenlivost.

Učitelky dětem cíleně vytvářejí stimulující a příjemné prostředí. Přijímají děti s jejich klady i nedostatky. Pomáhají jim najít své místo mezi ostatními. Důležité je, jak se dítě ve školce cítí a co prožívá. Pedagog pomáhá a povzbuzuje tam, kde je třeba, vede děti ke zdravému sebevědomí, povzbuzuje ve svobodné volbě činnosti. Není třeba neustále děti motivovat, ale využít také chvíle, kdy dítě samo projeví o danou činnost zájem, nebo kdy se dítě nechá strhnout kolektivem. Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. V didakticky cílené činnosti je plněn konkrétní vzdělávací cíl formou záměrného i spontánního učení. Toto učení je založeno na aktivní účasti dítěte, smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla ve skupinách a individuálně.

Individualizace

Každému dítěti vede jeho třídní učitelka Záznamy o individuálních pokrocích dítěte, kde nejméně 2x ročně nebo dle potřeby zaznamenává jeho aktuální úroveň schopností a dovedností. Jako diagnostický prvek jsme zvolily společně kresbu postavy – maminky, kterou provádíme každé pololetí. Každé dítě v mateřské škole má své portfolio, kde jsou po dobu jeho docházky seskupovány jeho fotografie, výtvarné práce, vtipná „prohlášení“, důležité události v jeho životě, apod. Tyto materiály nám pak slouží k výrobě dárkové knihy na rozloučenou, která je dětem tradičně předávána při „Rozloučení se školáky“ před odchodem dítěte do základní školy.

Dětem s odkladem školní docházky je věnována zvláštní péče na základě závěrů z vyšetření PPP Jeseník. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami ve třídě Žabek jsou vzdělávány podle individuálních plánů, které vypracovává třídní učitelka (spec. pedagog) ve spolupráci se školským poradenským zařízením (dle typu postižení dítěte) a zákonnými zástupci dětí.

7. CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH TŘÍD

V mateřské škole jsou čtyři heterogenní třídy: **Motýlci, Stonožky, Skřítkci a Žabky**. Do všech tříd jsou děti zařazovány náhodně, ale také dle přání rodičů – sourozenci, kamarádi apod.

MOTÝLCI – třída Motýlků s kapacitou 28 dětí se nachází v přízemí mateřské školy, je menší než ostatní, protože se o prostor, které mají třídy v 1. a 2. patře dělí se třídou Žabek. Přesto jsou zde vytvořeny herní koutky jako v ostatních třídách, výtvarné činnosti děti provádí u stolečků v jídelní části třídy.

ŽABKY - třída pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, které jsou zde zařazovány bez ohledu na věk, dále viz. kapitola 9. Třída se nachází rovněž v přízemí mateřské školy. Počet dětí ve třídě je snížen.

STONOŽKY – třída s kapacitou 28 dětí se nachází v 1. patře. Za kuchyňkou, odkud se vydává jídlo do této třídy, se nachází společná ložnice.

SKRÍTCI – třída s kapacitou 28 dětí se nachází ve 2. patře.

V průběhu dne se děti setkávají, jsou na sebe zvyklé i mimo třídu. Během dne mají děti možnost mnohokrát potkávat i ostatní pracovníky mateřské školy, což přispívá k rychlejší adaptaci dětí na mateřskou školu.

8. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah našeho ŠVP je zpracován jednotně pro všechny třídy mateřské školy **do deseti tematických bloků**, které obsahují dílčí vzdělávací cíle (záměry), vzdělávací nabídku a očekávané výstupy, které jsou pedagogy vybrané z RVP PV. Tyto tematické bloky jsou učitelkami v jednotlivých třídách zpracovány v Třídních vzdělávacích programech, které obsahují konkrétní činnosti a vzdělávací záměry, kterými bude pedagog plnit naplánované vzdělávací cíle, odpovídající věkové skupině dětí v dané třídě a jejímu individuálnímu zaměření. Při plánování musí být vždy dodržovány principy předškolního vzdělávání dané Rámcovým vzdělávacím programem předškolního vzdělávání. Při tvorbě třídních vzdělávacích programů je nutné mít na paměti, že předškolní děti nevzděláváme tím, o čem jim vyprávíme, ale tím, co si skutečně prožijí, co pocítí, co si mohou samy osahat, co je osloví, co se jich nějakým způsobem dotýká apod. Budeme se snažit, aby vzdělávání vycházelo ze situací, které život každodenně přináší, protože jen tak je možno stavět na konkrétních prožitcích a zprostředkovat tak dětem maximum. Témata jsou volena tak, aby byla rozmanitá, ale respektovala přirozený cyklus ročních období a využívala i společenských situací, svátků a slavností. Charakteristika a cíl každého bloku objasňuje, co chce děti naučit, na co se zaměřuje, ale zároveň dává pedagogovi možnost jít svou cestou. Každý IB přispívá k rozvoji a učení dítěte ve všech oblastech (biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální). Obsah bloků je naznačen rámcově tak, aby umožňoval pedagogům přizpůsobit se při plánování své práce konkrétním dětem ve své třídě s ohledem na jejich aktuální zájmy, úroveň dosavadních znalostí a také na věkové složení ve třídě. Všechny třídy tedy pracují podle společného školního vzdělávacího programu, na jehož základě si učitelky ve třídách vypracovávají svůj vlastní třídní vzdělávací plán, přičemž každý má své zaměření, které je specifikováno podle potřeb dané třídy. Z každého IB vycházejí výsledky, které ihned prezentujeme rodičům, pořizujeme fotodokumentaci, využijeme ji k vytvoření portfolia dítěte. Výsledky dětských prací nám slouží jako výzdoba školy, ke tvorbě knih, do kroniky.

Jednotlivé IB jsou rozpracovány do tabulek – **příloha č. 1**

Kromě toho nabízíme dětem doplňkový program „**Šikulkové**“, který nabízí dětem výtvarné činnosti, které jsou velmi důležitou součástí formování osobnosti a poznávání okolního světa. Umožňují dítěti poznávat různé předměty, dotýkat se jich, prohlížet si je, manipulovat s nimi. Dovolují dítěti projevovat své emoce

a osobnost a mají nezanedbatelný význam ve výchově k samostatnosti. Nenásilnou hravou formou pomáhají rozvíjet dětskou fantazii, tvořivost, vnímání barev, tvarů, poznávat materiály (modelovací hmoty, přírodní materiály, sklo, papír, plech, keramiku, atd.), zdokonalují estetické cítění. Podporují nejen dětskou tvořivost a samostatnost, ale vhodně působí na vytváření estetického prostředí v mateřské škole. Tematicky navazují na integrované bloky, doplňují je a rozšiřují tak vzdělávací nabídku. Pracujeme dle metodiky uvedené v **příloze č. 2**.

Dalším doplňkovým programem jsou „**Logohříčky se slovíčky**“ (**příloha č. 3**)

Rozvoj řečových dovedností a logopedická prevence v mateřské škole je důležitou součástí pedagogické činnosti. Učitelky v mateřské škole významně přispívají k rozvoji přiměřené jazykové vybavenosti dětí. Často spolupracují s logopedy, ale vzhledem k odlišné odborné vybavenosti i jinému charakteru působení by neměly kopírovat jejich práci.

8.1 Integrované bloky

1. Pojdte s námi do pohádky
2. O skřítku Bramboráčkovi
3. Příhody včelích medvídků
4. Krtek a vánoce
5. Utržené sluchátko
6. Sněhová královna
7. Pohádky z pařezové chaloupky
8. O veselé mašince
9. O človíčkovi
10. S Bolkem a Lolkem na cestách

Doplňkový program **Šikulkové**

Doplňkový program **Logohříčky se slovíčky**

8.2 Zásady pro práci s integrovanými bloky vzdělávání

Vzdělávací obsah ŠVP tvoří učivo v podobě IB, které jsou zpracovány pro děti ve věkovém složení 2-7 let a byly vytvořeny za spolupráce všech pedagogických pracovníků. Obsah IB je naznačen rámcově tak, aby poskytoval učitelkám dostatečně široký prostor při tvorbě TVP.

Výčet očekávaných výstupů a rizik v IB je v souladu s RVP, podle oblastí jsou barevně odlišeny:

Dítě a jeho tělo – **modrá**

Dítě a jeho psychika – **žlutá**

Dítě a ten druhý – **červená**

Dítě a společnost – **černá**

Dítě a svět – **zelená**

Vysvětlivky ke zkratkám kompetencí:

Kompetence k učení - Ku

Kompetence k řešení problému - Křp

Komunikativní kompetence - Kk

Sociální a personální kompetence - Ksp

Charakteristika a cíl každého IB objasňuje pedagogovi, co chce děti naučit, na co se zaměřuje, ale zároveň dává možnost jít svou cestou. Časový plán IB je orientační a umožňuje pedagogům pružně reagovat na aktuální možnosti a zájem dětí.

TVP si zpracovávají učitelky v dané třídě z IB. Vychází ze ŠVP a volí v nich pro svou třídu konkrétní činnosti a prostředky k naplňování cílů, určují způsob realizace těchto činností (formy a metody), doplňují je o různé akce. TVP je plánován s ohledem na věkové složení tříd a k jejich individuálním potřebám na základě evaluace předchozího IB. Zachycuje podtémata v myšlenkové mapě, zahrnuje dílčí cíle, činnostní nabídku, očekávané výstupy a rizika. Při jeho tvorbě pedagogové uplatňují své dovednosti a tvořivost.

Konkrétní vzdělávací nabídku plánují učitelky společně na plánovacích poradách před každým nadcházejícím IB, vzájemně se inspirují a obohacují.

Naší snahou je, aby celá škola v dané období „dýchala“ jedním tématem, přestože každá třída bude cíle IB naplňovat různými činnostmi.

9. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI POTŘEBAMI

Při zařazování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) využíváme možnosti jejich umístění pod dohled speciálního pedagoga ve speciální třídě odloučeného pracoviště. V případě přijetí těchto dětí budeme postupovat podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů, za dodržování podmínek vzdělávání stanovených v RVP PV, a to vždy po dohodě s rodiči.

Dítě se SVP je osoba se zdravotním postižením, zdravotním či sociálním znevýhodněním.

- Zdravotní postižení je postižení mentální, tělesné, zrakové, sluchové, vady řeči, autismus, souběžné postižení více vadami, vývojové poruchy učení nebo chování.
- Zdravotní znevýhodnění je zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc, nebo zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování.
- Sociální znevýhodnění - rodinné prostředí s nízkým socioekonomickým statusem, nařízená ústavní či ochranná výchova, postavení azylanta či uprchlíka.

9.1 Obecné zásady a cíle vzdělávání dětí se SVP

- Rovný přístup ke vzdělání bez jakékoli diskriminace, zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce, vzájemná úcta, respekt, solidarita a důstojnost a všeobecný rozvoj osobnosti s důrazem na poznávací, sociální, morální, mravní a duchovní hodnoty.

V roce 2004 vznikla při MŠ Dittersdorfova speciální třída pro děti s kombinovanými vadami. V současné době jsou děti se SVP v naší mateřské škole zařazeny do třídy Žabek. Do této třídy jsou zařazeny děti, u nichž byly SVP zjištěny na základě

speciálně pedagogického, popřípadě psychologického vyšetření školským poradenským zařízením, nebo odborným zdravotnickým pracovištěm s tím, že výsledné doporučení vystavuje školské poradenské zařízení. Zařazení je podmíněno souhlasem zákonných zástupců dítěte.

9.2 Nadané děti

Chování dítěte nám naznačuje, že je nadané, když.....

- má široký slovník, vyjadřuje se jasně a plynule
- chce znát, jak věci fungují
- snadno se začne nudit
- je velice zvědavé
- když dostane příležitost, má sklony k ovládnutí druhých
- má smysl pro humor
- má dobrou fyzickou koordinaci těla
- je impulzivní – dříve jedná, než myslí
- má rádo věci pro dospělé a chce být se staršími lidmi

10. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Smyslem a cílem evaluace je průběžně vyhodnocovat proces vzdělávání a jeho výsledky, hledat silné a slabé stránky, do další práce zařazovat nové metody, způsoby, prostředky, které povedou ke zkvalitňování další práce, image školy.

10.1 Evaluace vnější:

- šetření kontrolních orgánů a ČŠI
- kontroly zřizovatele
- vyhodnocování spolupráce s rodiči
- vyhodnocení spolupráce s širší veřejností
- vyhodnocováním rodiči

10.2 Evaluace vnitřní je prováděna

- vyhodnocováním podmínek vzdělávacího procesu
- vyhodnocováním každodenních činností – rozhovor v ranním kruhu
- vyhodnocováním dětmi – po ukončení činnosti
- shromažďováním výsledků práce a fotodokumentace dítěte - Portfolio dítěte
- kontrolní činností ředitelky
- vyhodnocování ŠVP PV a souladu s RVP PV
- vyhodnocování TVP PV – IB, kvality práce v programu ZaS
- vyhodnocováním práce zaměstnanců školy
- klíma školy a jeho vyhodnocování (SWOT analýza, dotazníky)
- vyhodnocováním spolupráce obou škol

10.3 Plán evaluace

Předmět evaluace	Techniky evaluace	Časový plán	Kdo provádí	Vyhodnocení – 2x ročně
Věcné podmínky	Dotazník	1x ročně	Učitelky	Určená učitelka
Životospráva	Dotazník	1x ročně	Učitelky	Určená učitelka
Prosociální podmínky	Dotazník	1x ročně	Učitelky	Určená učitelka
Organizace	Dotazník	1x ročně	Učitelky	Určená učitelka
Řízení MŠ	Dotazník	1x ročně	Učitelky	Určená učitelka
Personální podmínky	Dotazník	1x ročně	Učitelky	ŘŠ, VU
Spoluúčast rodičů	Dotazník	1x ročně	Učitelky	Určená učitelka
Akce s rodiči	Anketa	Po ukončení akce	Učitelky	Určená učitelka
Práce, klíma školy	Dotazník pro rodiče	1x ročně	Učitelky	Určená učitelka
Činnosti s dětmi	Rozhovor	Po ukončení	Učitelky	Určená učitelka
Pohovor s rodiči	Pohovor s rodiči	2x ročně	Učitelky	ŘŠ, VU
Evaluace integrovaných bloků	Zápis	Po ukončení	Učitelky	Určená učitelka
Evaluace programu ZaS	Dotazník ZaS	Konec školního roku	Učitelky	Určená učitelka
Informovanost rodičů	Dotazník	2x ročně	Určená uč.	Určená učitelka
Kvalita práce pedagoga	Zápis - Kontrolní činnost	Viz Kontrolní činnost	ŘŠ	Vedoucí pracovníce (VP)
Kvalita práce správních zam.	Zápis- Kontrolní činnost	Viz Kontrolní činnost	ŘŠ	VP
Klíma školy	Dotazník, „Barvy života“	Do konce roku 2010	Děti, zaměstnanci	VP
Vývoj školy	Fotodokumentace	průběžně	učitelky	Určená učitelka
Zprávičky	e-mail rodičům	1x měsíčně	Vedoucí pracovníce	ŘŠ
Individualizace	Portfolio dítěte	průběžně	Učitelky	VP
Aktivita rodičů na spol. setkání	„Akce s dětmi“ „Čím nám můžete pomoci?“ „S čím jste byli spokojeni?“ Co byste udělali jinak a jak?“	Aktivita – „Lítací papír“	Učitelky	VP
Záznam z pozorování	Průběžné epizodické záznamy	Průběžně	Učitelky	Určená učitelka
Vzdělávací výsledky dětí	Diagnostické záznamy	3x ročně	Učitelky	Určená učitelka
Ekonomické podmínky	Rozbory hospodaření	2x ročně	ŘŠ	ŘŠ, VU
Rizika v prostorách MŠ – BOZP	Vizuální kontrola, zápis	1x ročně	Komise BOZP	Školnice
Spolupráce obou škol	Dotazník, fotodokumentace, vzájemné hospitace	2x ročně		ŘŠ, VU
Autoevaluace	Dotazník	2x ročně	Všichni	ŘŠ, VU
Evaluace TVP	Záznamy v TVP, Tř. kniha	2x ročně	Učitelky	ŘŠ, VU

Mateřská škola Kopretina Jeseník, příspěvková organizace

Tyršova 307, 790 01 Jeseník IČO: 70914877 tel: 777 349 221

e-mail: reditelka@mskopretina.cz www.mskopretina.cz

ŠVP PV aktualizován dne: 31.8. 2015

Platný od: 1. 9. 2015

Projednán na pedagogické radě: 31.8.2015

.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

.....
Bc. Jana Matlochová, ředitelka školy